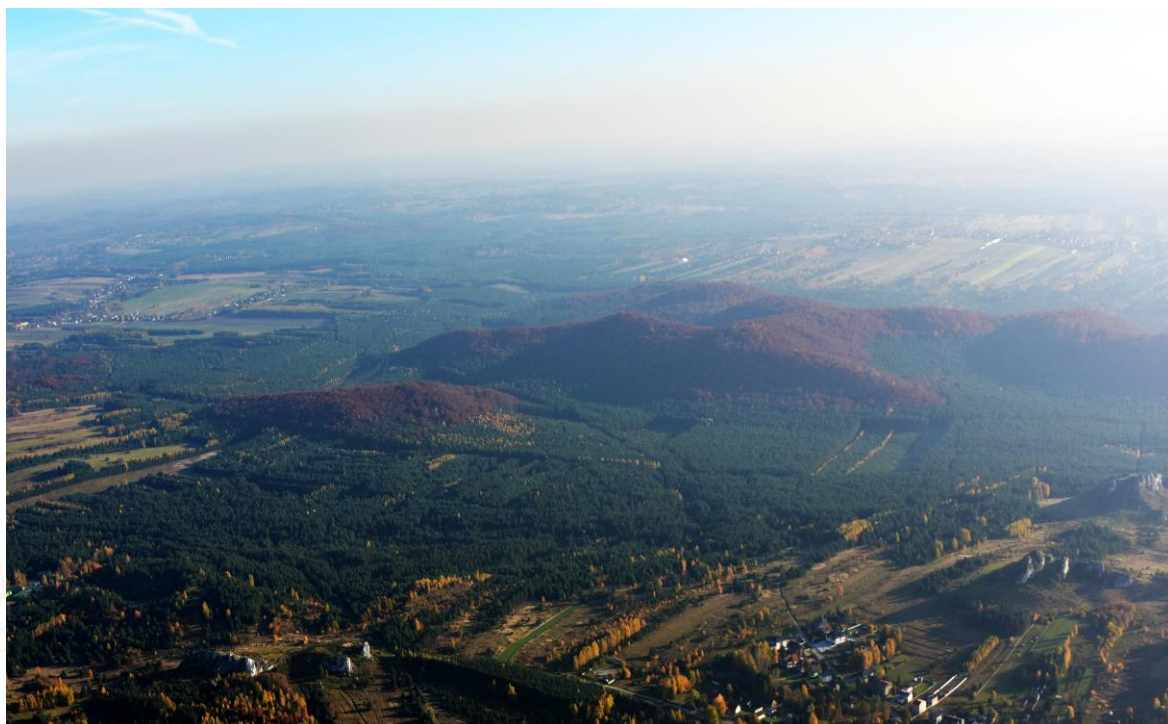

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZ PRIORYTETOWY

CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Nazwa krajobrazu: Sokole Góry

Kod krajobrazu: 24-341.31-020

Położenie administracyjne: Gmina Olsztyn, Powiat częstochowski

Katowice, Warszawa
2025

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

fot. okładka:

Wyróżniający się Rezerwat Sokole Góry na tle otoczenia. (fot. Jerzy Nita)

1 METRYCZKA OGÓLNA KRAJOBRAZU

Nazwa Krajobrazu	Sokole Góry
ID	958
Kod krajobrazu	24-341.31-020
Typ, podtyp krajobrazu	3b - Z przewagą siedlisk lasowych
Typ rzeźby terenu*	D - Krajobrazy wzgórzowe
Kod mezoregionu*	341.31
Nazwa mezoregionu*	Wyżyna Częstochowska
Typ krajobrazu naturalnego*	Wyżyn i niskich gór
Nazwa krajobrazu naturalnego*	Węglanowe i gipsowe - erozyjne: zwartych masywów ze skałkami
Kod podokręgu geobotanicznego*	C.4.1.a
Nazwa podokręgu geobotanicznego*	Ogrodzieniecko-Mstowski
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej*	30
Nazwa krajobrazu roślinności potencjalnej*	Żyzna buczyna sudecka, forma podgórska
Kod regionu historyczno-kulturowego*	II.A.25
Nazwa regionu historyczno-kulturowego*	Jura Krakowsko-Częstochowska – część środkowa
Położenie administracyjne	Gmina Olsztyn, Powiat częstochowski
Powierzchnia (ha)	350,73

*podano dla jednostki dominującej

2 CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Krajobraz priorytetowy - leśny, z przewagą siedlisk lasowych obejmujący lasy Sokolich Gór w okolicach Olsztyna.

Krajobraz wskazany jako priorytetowy w wyniku:

- zastosowania algorytmu w zakresie kryterium unikatowości ze względu na rezerwat leśny Sokole Góry, umieszczony także w rejestrze zabytków jako park;
- zastosowania algorytmu w zakresie kryterium dotychczasowej ochrony prawnej;
- zastosowania algorytmu w zakresie kryterium ważności ze względu na kwalifikujące wskaźniki cech charakterystycznych (obiekty geologiczne i geomorfologiczne; lasy ponad 100. letnie) oraz unikatowych (jw.);
- oceny eksperckiej z kryterium ważności ze względu na duży udział drzewostanów starszego wieku i zgodnego z warunkami siedliskowymi, bardzo urozmaiconą rzeźbę terenu.

3 WALORY KRAJOBRAZOWE

Walory przyrodnicze

Krajobraz kompleksu leśnego porastającego wapienne wzgórze. Zlokalizowany w PK "Orlich Gniazd" oraz w większości z rezerwacie Sokole Góry, także obszar Natura 2000 Ostoja Olsztyńsko-Mirowska PLH240015. Wzgórza wapienne (Sokola Góra, Puchacz, Donica, Karzełek, Setki) zbudowane są ze skał wapiennych przykrytych lessem. W wielu miejscach spod lessu odsłaniają się nagie wapienne skały z bogatymi formami rzeźby krasowej i licznymi jaskiniami i schroniskami. Jaskinie są miejscami zimowania nietoperzy. W jednej z nich znajduje się letnia kolonia rozrodcza, co jest unikatowe w skali kraju. Zbiorowiska roślinne zdominowane są przez buczynę sudecką i storczykową oraz grąd. W obrębie starodrzewi występują koncentracje fauny typowej dla starych lasów bukowych. W jaskiniach stwierdzono występowanie reliktowych gatunków bezkręgowców. Całość charakteryzuje się wyjątkowymi w skali kraju walorami biocenotycznymi i abiotycznymi.

Walory kulturowe

Większa część jednostki wpisana jest to rejestru zabytków jako Las Sokole Góry z funkcją ogród. Jednostka oprócz walorów przyrodniczych ma zatem bardzo wysokie walory kulturowe. Przez obszar przebiegają szlaki kulturowe: Szlak Maryjny i Dróżki św. Idziego.

Fizjonomia krajobrazu

Zwarty kompleks leśny o urozmaiconej rzeźbie terenu. Wysokie walory krajobrazowe starodrzewi bukowych i grądowych. Ekspozycja bierna i czynna ograniczone zwartością drzewostanu. Punkt widokowy urządzony na platformie widokowej w Górach Sokolich. Przez obszar przebiegają szlaki turystyczne: czerwony Szlak Orlich Gniazd, żółty Szlak Olsztyński i czarny Szlak im. Barbary Rychlik.

4 DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

ZDJĘCIE NR 1

Rezerwat Sokole Góry, urozmaicenie terenu z bujnymi lasami. Widoczne wychodnie skalne podkreślające atrakcyjność terenu. (fot. Jerzy Nita)

ZDJĘCIE NR 2

Rezerwat Sokole Góry (fot. Jerzy Nita)

ZDJĘCIE NR 3

Bryłowa forma skalna o nazwie Pielgrzym, 15 m. wys. udostępniona do wspinaczki, widok od strony południowej (fot. Jerzy Nita)

ZDJĘCIE NR 4

Bryłowo-piramidalna forma skalna - pn. strona wzgórza o nazwie Sokola (fot. Jerzy Nita)

ZDJĘCIE NR 5

Zwietrzała ściana skalna w ciągu form ostańcowych (fot. Jerzy Nita)

5 DOKUMENTACJA KARTOGRAFICZNA

POŁOŻENIE KRAJOBRAZU PRIORYTETOWEGO

